

УДК 165.722

Сорокин А.Р. ¹

Бондаревич І.М. ²

¹ студ. гр ІФ-110 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЕГОЇЗМ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

В умовах зростаючої конкуренції в усіх сферах життя формується новий характер людських відносин, набувають значущості інші суспільні цінності. Людина впевнено власноруч створює нове суспільство відповідно до своїх цілей, інтересів і вподобань. Така риса людського характеру, як егоїзм актуалізується необхідністю повсякчас дбати про своє матеріальне існування

й виживання, самостійно приймати рішення, самовизначатися та самореалізовуватися в надзвичайно нестійкому соціальному середовищі.

Егоїзм – негативна ціннісна орієнтація особистості, яка виявляється у свідомому, корисливому протиставленні особистих інтересів і потреб інтересам інших людей та суспільству загалом. Егоїзмом також іноді називають зарозумілість або самовдоволення, при якому благовоління до самого себе може насправді здійснюватися за рахунок інших. В егоїстичній особистості формується цілий спектр взаємопов’язаних некорпоративних, а іноді й антисоціальних рис: надмірна індивідуалістична цілеспрямованість, схильність до нехтування інтересами інших людей, свобода від обов’язків і зобов’язань, непомірне прагнення до володіння, несправедливість, конфліктність, деструктивність.

У філософії розрізняють такі три типи егоїзму: етичний, психологічний та раціональний. У першого в основі є етична позиція, згідно якої людина завжди повинна діяти відповідно до своїх особистих інтересів, тобто людина має домінуючий обов’язок по відношенню до самої себе, отже, для неї значущі лише її власні інтереси. Психологічний егоїзм зійдеться на генералізації людської мотивації – усі людські дії вмотивовані особистісними бажаннями індивіда, на яких замикається вся людська активність. Раціональний егоїзм – вміння жити власними інтересами, не перешкоджаючи інтересам інших.

Очевидно, людина навряд чи здатна уникнути власного егоїзму, але може обирати між різними його формами і здатна співвідносити власні інтереси з бажаннями інших людей. Мотивуюча сила розумного егоїзму, його інтелектуальні функції, так само, як і захисні властивості, можуть бути використані людиною у процесі самореалізації.